

24 Cathedral Road / 24 Heol y Gadeirlan
Cardiff / Caerdydd
CF11 9LJ
Tel / Ffôn: 029 2032 0500
Fax / Ffacs: 029 2032 0600
Textphone / Ffôn testun: 029 2032 0660
info@audit.wales / post@archwilio.cymru
www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Y Cyngorydd D T Davies
Cadeirydd Awdurdod Tân ac Achub De Cymru
Parc Busnes Forest View
Llantrisant
CF72 8LX

Cyfeirnod: 710A2016

Dyddiad cyhoeddi: 27 Ionawr 2017

Annwyl Gyngorydd Davies

Llythyr Archwilio Blynyddol – Awdurdod Tân ac Achub De Cymru 2015-16

Mae'r llythyr hwn yn crynhoi'r negeseuon allweddol sy'n codi o'm cyfrifoldebau statudol o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a'm cyfrifoldebau adrodd o dan y Cod Ymarfer Archwilio.

Mae'r Awdurdod wedi cydymffurfio â'i gyfrifoldebau'n gysylltiedig ag adroddiadau ariannol a'r defnydd o adnoddau

Cyfrifoldeb yr Awdurdod yw:

- rhoi systemau rheolaeth fewnol ar waith i sicrhau rheoleidd-dra a chyfreithlondeb trafodion a sicrhau bod ei asedau yn ddiogel;
- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol;
- paratoi Datganiad o Gyfrifon yn unol â'r gofynion perthnasol; a
- sefydlu a chynnal adolygiad parhaus o drefniadau priodol i sicrhau ei fod yn defnyddio ei adnoddau mewn modd darbodus, effeithlon ac effeithiol.

Mae Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 yn ei gwneud hi'n ofynnol i mi:

- darparu barn archwilio ar y datganiadau cyfrifyddu;
- adolygu trefniadau'r Awdurdod i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth ddefnyddio adnoddau; a
- chyhoeddi tystysgrif yn cadarnhau fy mod wedi cwblhau'r gwaith o archwilio'r cyfrifon.

Mae awdurdodau lleol yng Nghymru yn paratoi eu datganiadau cyfrifyddu yn unol â gofynion Cod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig. Mae'r Cod hwn yn seiliedig ar Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol.

Ar 21 Rhagfyr 2016, cyhoeddais farn archwilio ddiarnod ar y datganiadau cyfrifyddu yn datgan eu bod yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol a thrafodion yr Awdurdod a'r Gronfa Bensiwn. Mae fy adroddiad wedi'i gynnwys yn y Datganiad o Gyfrifon. Adroddwyd y prif faterion oedd yn deillio o'r archwiliad cyfrifon wrth aelodau'r Pwyllgor Archwilio yn fy adroddiad ar fy Archwiliad o'r Datganiadau Ariannol ar 19 Rhagfyr 2016. Dyma oedd y materion archwilio pwysicaf sydd wedi'u datrys gan yr Awdurdod, neu fydd yn cael eu datrys wrth i waith ddechrau ar y datganiad ariannol 2016-17:

- ansawdd gwael rhai agweddau ar y datganiadau ariannol drafft a'r cofnodion ategol, a'u cydymffurfiaeth â Chod Ymarfer CIPFA/LASAAC;
- y nifer fawr o addasiadau cyfrifyddu a wnaed y tu allan i gyfrifyfr ariannol yr Awdurdod;
- y ffaith nad oedd yna gofrestr asedau ddigonol ar gyfer asedau cyfarpar yr Awdurdod, na phroses ar gyfer nodi pan fyddai asedau'n cael eu gwaredu; a
- diffyg prisiad cyfredol ar un ased eiddo sylweddol.

Cyhoeddais gofrestr yn cadarnhau bod y gwaith o archwilio'r cyfrifon wedi dod i ben ar 21 Rhagfyr 2016.

Yr wyf yn fodlon bod gan yr Awdurdod drefniadau priodol ar waith i sicrhau ei fod yn defnyddio ei adnoddau mewn modd darbodus, effeithlon ac effeithiol

Seiliwyd fy ystyriaeth o drefniadau'r Awdurdod i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd ar y gwaith archwilio cyfrifon a gyflawnwyd. Dibynnwyd hefyd ar waith a gwblhawyd o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009. Bydd yr Archwilydd Cyffredinol yn amlygu meysydd lle nad yw effeithiolrwydd y trefniadau hyn wedi'i ddangos hyd yma, neu lle gellid cyflwyno gwelliannau, pan fydd yn cyhoeddi ei Adroddiad Gwella Blynyddol.

O ganlyniad i'r materion a nodwyd yn ystod yr archwiliad, bu'n rhaid i ni gyflawni tipyn o waith ychwanegol, yn enwedig er mwyn cael sicrwydd archwilio digonol ynghylch asedau anghyfredol yr Awdurdod. O ganlyniad, bydd ffioedd o £27,000 yn cael eu codi ar ben yr amcangyfrif o £38,000 a amlinellwyd yn y Cynllun Archwilio Blynyddol ar gyfer 2015-16. Bydd yr amcangyfrif ar gyfer 2016-17 yn cael ei osod o fewn y paramedrau graddfa ffioedd ar gyfer yr awdurdodau tân ac achub a amlinellir yn *Cynllun Ffioedd 2016-17* a gyhoeddwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru.

Yn gywir

Mark Jones

Ar gyfer ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru

copi i: Huw Jakeway, Prif Swyddog Tân
Chris Barton, Trysorydd